

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvenjši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold. za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 krajc. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristo petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovški cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“
Opravništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

Ljubljanski škof

g. dr. Janez Krizostom Pogačar je izdal 6. t. m. na svoje kranjsko duhovenstvo prvi pastirski list ob nastopu na vladško stolico. Ta list, pravega cerkvenega duha poln, vzbuja občno zadovoljnost celó v protivnih krogih. Zatorej menimo, da je naša dolžnost, da tu ponatisnemo one stavke iz te škofovske okrožnice, katere omenjajo javne ali politične naše zadeve. Posebno nas veseli topla beseda, s katero se novi g. škof za naše narodno šolstvo tako živo zavzema, in ne pogublja šole zaradi onih šolskih postav, ki so nas najbolj razdvajale od „pravne“ stranke in so bile tako krive dolge borbi mej nami.

Gosp. knezoškof piše kranjskim duhovnikom mej družim: „Z zaupanjem navdaja me to, da prevzamem vodstvo svoje preljubljene domače škofije. Po dolgoletnem delovanju sem v različnih službah priložnosti dovolj imel, v vsakem obziru si skušenj nabirati, ter deželo in ljudi spoznavati. Zato ne pridem med vas ko tujec, ampak kot tak, ki je z Vami živel in z Vami trpel in se uže zdavnaj z vami seznanil. Še Vas je nekaj, ki smo skupaj šolali se in pod vodstvom skrbnih učencikov v bogoslovskem semenišču na visoki duhovski poklic se pripravljali.“

„Najprijaznejše pozdravljam Vas, častiti učenci, odgojitelji in voditelji učeče se svetne in duhovne mladeži; veselo upanje živi v meni, da se nikdar utrudili ne boste v ljubečem potrpljenju in žrtvovanju.“

„Mir tedaj je tista vesela novica, ki jo v službi Gospodovi razburjenemu svetu oznanovati imamo, in z mirom veselje in tolažbo. Ta vesela novica, da se je Bog v Kristusu s človeštvom sprijaznil, je tudi tista skrivnost, ki je — od vekomaj sém v Bogu skrita — v polnosti časa hrepenečemu človeštvu razodela se.“

„Kaj je uzrok, da vi sami pogostoma bitko pritožujete se, da se v Vaših občinah cerkvi zoprna prizadetja vzbujajo? Ali se — vkljub vsem pravičnim pritožbam — ne bomo vprašali, so li tam, kjer se toliko toži čez sovraštvo proti cerkvi, služabniki cerkve uže vso svojo prijaznost, ki jim je kot poslancem Gospodovim na ponudbo, poskusili — so li razodeli vso cerkvi lastno materino ljubezeu, katera ne objema le zvestih in zmožnih otrok svojih, ampak tudi revne, žalujoče in zgubljene zopet išče, jih tolaži in ozdravlja? Hranite v dnu srca besedo: Kdor zahvalo žeti hoče, mora ljubezen sejati.“ — „Roko na srce! Se li oznanjuje tako, da bi oznanovanje prepričanje rodilo? V ta namen površno znanje ne zadostuje. Oznanovalec evangelja mora jasno in živo zavest o tem imeti, kar veruje, in mora vselej pripravljen biti na odgovor o upanji, ki v njem živi. Če ste, častiti bratje, globoko versko prepričanje v sebi utrdili, če so visoke resnice naše vere nerazrušljiva lastnina vašega duha postale in ste jih z vso ljubeznijo svojega srca objeli, potem bo vaša beseda do src segala in tedno prepričanje in ljubezen do krščanskega življenja rodila. Do tega cilja pa pelje le neugasljiva gorečnost v študijah, ponižno preiskovanje

in resno premišljevanje. Pri takem delu, častiti bratje, Vas želim videti.“

„V naših časih se od vseh strani sliši klic: „Vera je v nevarnosti!“ Dobro. Od kod pa prihaja nevarnost? Spominjamo se evangeljske prilike: „Kdo so delalci spali, je prišel sovražnik in je ljuliko prisejal mej pšenico.“ Pred ko kamen na druge vržemo, sami sebe vprašajmo: Ni li vera okrog nas zato v nevarnost prišla, ker smo spali, ali — kar je ravno tisto — nepristojnosti počeli? Ko smo brezskrbno se v nemarnosti udali, ali pa z rečmi pečali se, katere se s poslanstvom našim ne strinjajo, je veliko izobraženih cerkvi hrbet obrnilo, ker jih je blišč goljufive prostosti oslepil, ali pa so lažnjivi zaumeni o človeškem poklicu jih na krive pota speljali.“

„Veliki res — kdo bi to tajil — so napredki na polju vede, v naravi in zgodovini in človeški duh je svoje oko globoko v svoje lastno življenje vtupil, da je v koreni njegovi, to je, v misli svojega stvarnika, opazuje. Častiti bratje, mi nemamo uzroka, teh napredkov bati se, veliko več se jih moramo veseliti, ker bodo vsi brez izjeme pričali za Kristusa, če le mi modroslovce, prirodoslovce in zgodovinarje silimo k temu prepričanju. To pa se bo zgodilo, če bomo sami misleči in preiskavajoči na to polje se podali, vseh dotičnih napredkov se polastili in v duhu, naravi in zgodovini vidljive storili zlate črke, v katerih bodo oni, ki so svete volje, znamenje Kristusa Izveličarja spoznali.“

„Na tem polju, častiti duhovni bratje, vsake vrste, boste dela našli toliko, da Vam

Listek.

Inštalacija preč. knezoškofa ljubljanskega g. dr. Pogačarja

zadnjo nedeljo je bila gotovo redka slovesnost, pomenljiva tem bolj, ker so pri njej bili zbrani škofje vseh slovanskih pokrajin; zbralo se je v nedeljo 5. septembra na tisoče naroda v stolni cerkvi ljubljanske in zunaj nje, ki je z vzvišenimi čutili pričakovalo trenutka, ko bode dolgo časa osirotena škofija dobila novega vladarja.

Cerkev je bila v vseh svojih prostorih prenapolnena. Sprednje klopi v cerkvi bile so rezervirane za zastopnike deželne vlade, deželne odbora, deželne sodnije, mesnega odbora in zastopnike vojaštva. Po sredi cerkve je bila postavljena častna straža, obstoječa iz podčastnikov domačega Kuhnovega polka. Točno ob devetih uri je prišla duhovščina z novim knezoškofo iz njegove palače v procesiji v sledečem redu: najprvo

za cerkvenimi zastavami redovniki, potem kapitelški križ, za tem teologi, koperatorji, kurati in župniki, profesorji in kateheti javnih šol, rektorji knezoškofijskega semenišča in Aleksejevišča, profesorji teologije, dekani iz dežele, kapitel novomeški, častni korarji in kapitel stolne cerkve ljubljanske.

Za temi prišel je preuzvišeni nadškof in metropolit dr. Golmajer z novoizbranim knezoškofo dr. Pogačarjem, za tema knezoškofa krški dr. V. Wierzy in lavantinski dr. Stepišnik in preuzvišeni tržaški škof Dobrila. Ko so se škofje napravili za obred, bralo se je najprej papeževo potrjenje. Zatem je sledilo po obredu predpisano izpraševanje novoizbranega knezoškofa. Mej mašo se je vršilo posvečevanje po obredu, ki ga zato predpisuje cerkev. Na to je nadškof Golmajer intoniral zahvalno pesen, in mej petjem te pesni je novoposvečeni knezoškof spremljan od družih škofov, po cerkvi idoč zbranimu ljudstvu delil blagoslov. Po maši, ko je novoposvečeni škof trikrat zapel „ad multos annos“, poljubili so nadškof goriški

in drugi škofje novoposvečenega in so ga posadili slovesno mej zvonjenjem vseh zvonov na škofovski prestol. Stolni dekan Zupan je pozdravil nato novoposvečenega v latinskem jeziku; a knezoškof je na to odgovoril tudi v latinskem jeziku. Potem je novoposvečeni g. knezoškof poljubil korarje, drugi duhovni pa so njemu poljubili prstan na roki. Potem je spremila duhovščina v procesiji novega g. knezoškofa v njegovo palačo, kder so mu prinesli duhovniki svoja voščila.

Po polu dne ob 2. je bil slovesen obed pri novem knezoškofu, h kateremu so bili povabljeni načelniki vseh oblastij, korarji in dekani. Pri obedu je nadškof Golmajer prvi napil Nj. sv. papežu, zatem novoposvečenec knezoškof dr. Pogačar Nj. v. cesarju avstrijskemu Franju Josipu. Mej obedom je igrala na dvorišču vojaška godba. Nižje duhovstvo obedovalo je mej tem v knezoškofijskem semenišču, kder se je tudi mnogo napivalo. Cela slovesnost je napravila na občinstvo velikansk vtis.

M.

nikoli pošlo ne bo; pri tej delavnosti svetega poklica Vas bodo ljudje z dopadajenjem gledali in s spoštljivo zahvalo spremljevali.“

„Prvo podlago k pravno-verski omiki mora ljudska šola pokladati, in moja iskrena želja je, da bi Vi, častiti sodelalci v vinogradu Gospodovem, v vsej pomenljivosti razmere spoznali, v katerih se do uje nahajate. Nij res, da bi bila ljudska šola ločena od cerkve; krščanskemu nauku je častni prostor pri šolski uredbi odločen in ravno ta poduk cerkvi sami spada vsled njenega poslanstva. Katehet, kot zastopnik cerkve, tudi duhovne vaje vodi; oba, katehet in učitelj, si v krščanski zastopnosti eden drugemu pomagata pri svetem delu pravno-verske odreje. Cerkev nema samo prav, ampak tudi najsvetejša dolžnost je njena, da se pravic jej podeljenih poslužuje in tako pride do zaželenega upliva. Ona ne more drugače, da male h Kristusu, Božjemu prijatelju otrok, vodi in ljubezen do njega v njihova mlada mehka srca vsaja.“

„Cerkev je pa po šolski postavi naše kronovine še drugačno z ljudsko šolo tesno zvezana in združena. V deželnem šolskem svetu jo zastopata dva uduhovskega stanu, ki ju cesar na predlog škofov imenuje; tudi v vsakem okrajnem šolskem svetu ima svojega od škofa imenovanega zastopnika; konečno pa je vsak samostojen duhovni pastir sam ob sebi uže ud krajnega šolskega sveta; v mnogih, znabiti v večini šol na deželi, je on tudi krajni šolski nadzornik. Naše stanje je tedaj tako, da v administrativnem, kakor tudi v didaktično-pedagogičnem obziru pri šoli veliko premoremo. Sami torej sodite, bi li prav bilo, ko bi se mi pravic, ki nam toliko upliva zagotavljajo, posluževati ne hoteli?“

„Nikakor bi se ne moglo reči, da duhoven varuje upliv do šole, če šoli hrbet obrača, ali pa n. pr. ponudenega okrajnega šolskega nadzorništva se brani.“

„Častiti bratje! Če ste samostojni duhovni pastirji v fari, boste kot udje krajnega šolskega sveta duša njegova, ako boste le z nebeško ljubeznijo v srcu v njem delovali; kot spoštovani duhovni ne boste samo tega dosegli, da se bo šola pridno obiskovala, temuč upliv boste tudi do učnega reda zadobili in tako mnogv pripomogli k dobremu uspehu. Če ste katehetje, morete najbogatejši blagoslov krog sebe razljuditi. V tem poklicu je Vaša prva naloga pač ta, da oko malih k večnemu očetu, k stvarniku in odrešeniku obračate in v srca ono ljubečo pokorščino zasajate, ki tudi potem še ostane, ko jo meso in kri britko občutita. Vaša skrb naj bo, s svetnim učiteljem v dobri zastopnosti ostati in z učnimi predmeti, ki njemu spadajo, se seznaniti. Večkrat bo treba nadomestovati ga; če je služba njegova izpraznena, poduk popolnem prevzeti; v krajih pa, kjer urejene šole nij, šole za silo napraviti. Od nekdanj so bili duhovni pastirji prvi odgojitelji ljudstva. Upam, da bo ravno ljubezen do predrazega naroda našega Vas gnala, da tudi v prihodnje zvesti ostanete temu svojemu poklicu.“

(Sicer politične barve je samo še sledeči pasus v pastirskem listu, katerega pak

nikakor ne smejo nemški listi na svoj nemško-ustavoverski mlin obračati, kakor nekako hoče „N. Fr. Pr.“ od srede:) „Dvojna je oblast, cerkvena in državna, ki naše življenje ureduje; glava prve je od Kristusa postavljena skala, naslednik sv. Petra v Rimu, druge pa cesar po božji milosti, vnuk presvitlih dedov. Na podlagi tega dvojnega reda hočemo edinstvo si ohraniti, ker bomo Bogu dali, kar je Božjega, in cesarju, kar je cesarjevega, ter se eden drugemu skušali v dokazih spoštovanja in ljubezni do oblasti od Boga postavljenih.“

Ako bodo odslej tudi kranjska duhovščina in njena javna glasila v tem res krščanskem tonu govorila, potem je sprava in domači mir mej nami Slovenci lahka in gotova stvar; potem z zedinjenimi močmi lahko stojimo v borbi za svojo narodno eksistenco, pa po drugej strani krepkeje delamo za duševni in kulturni razvoj narodov, ki je glavna podloga njegove moči in bitja njegovega; — potem bode slovenski narod čestil ime Pogačar, kakor Hrvat česti in ljubi ime Strosmajer.

Z jugoslovanskega bojišča.

Iz Zagreba, 10. septembra. [Izvirni telegram „Slovenskemu Narodu.“] Po „Obzoru“ došlih vestih se je vstanek v Bosni oživil. Vodja Pecija je z 800 vstaši razpršil Turke Gradiškane, kateri dan in noč prenašajo svoje mrtve in ranjene v svojo Gradiško. Vstanek se širi izpod Broda okolo Dubice in Kostajnice. Vstajniki so sedaj dobro obskrbljeni z orožjem.

Iz Beograda 10. sept. [Izv. telegram „Slovenskemu Narodu.“] Narodna skupščina odprta. V predstolnem govoru se knez srbski zanaša na modrost sultanovo, da z garantnimi silami umiri pobunjeni narod, i knez bode po mogočnosti skrbel, da se vrne zadovoljstvo. Prestolni govor konstatira vznemirjenost in teško stanje v Srbiji zaradi tega, ker je srbski narod na mejah vstal z orožjem, da se ubrani turškim zlom. (Glej zdolaj o Srbiji. Ur.)

Iz Sapljeta, 10. sept. [Izv. telegram „Slov. Narodu.“] Bri Blagaju so zaprli vstaši cesto mej Nevesinjem in Mostarom. Na cesti Dubrovnik-Trebinje so vzeli vstaši 20 konj z brašno, (z živčjem otovorjenih).

V zadnjem listu smo omenili pisma, ki ga je pisal naš rojak, vodja Hercegovincev Miroslav Hubmajer, ljubljanskemu prijatelju, faktorju „narodne tiskarne“. Natisnili bi najraje celo pismo, vendar so tudi stvari v njem, o katerih sodimo, da jih pisalec nij za javnost namenil, za to le nekatere reči iz pisma Miroslavljeva, pisanega 3. sept., a v Ljubljano došlega 9. sept.: „Kar se je svetu javljalo o izdajstvu Ljubobratčica in Kosta je nesramna laž dveh Srbov, katera mi imamo za podkupljena špijona. Mijo Ljubobratčič je bil odšel s Kostom na skupščino v samostan Kosirjevo. Ta skupščina nij nič sklenila, ker se nij moglo dovolj glavarjev udeležiti. Pri odhodu je postavil za glavarje Luko Petkovića in Rade Bajkovića, a jaz sem imel poveljništvo na Drieni. Tri dni je bilo vse mirno v Drienu, jaz sem streljal na kulo in pazil jo s svojimi vojniki, da nij mogel noben Turek ven, noben notri. Četrty dan sem

upal, da bode kula naša, ker Turki v kuli nijso imeli vode a jednega ranjenika pri sebi. Da bi bolj gotovo dobil četrty dan tvrdnjavico, splazil sem se bil v četrty noči s 5 funti dinamita do tvrdnjavice, da jo z njim razbuknem. Turki so streljali in kričali da nijsem mogel blizu. Ob dveh po polu-noči se umirijo in utihnejo, meni so posreči priplaziti se do zida. Tam poiščem tiho prestreljeno prorez in vložim paket dinamita, zapalim zdolaj vrvico, a komaj se užge, sune jeden Turkov, ki je bil menda začul škripanje patron, paket z okna proč, da je 10 korakov od kule daleč odletel. Zdaj nij bilo dobro zame. Iz kule so vsi začeli na mene streljati hakor bi zdvijali, jaz tečem v sredi frčečih krogel po hribu doli, in ubegnem smrti, skoro gotovej. Dinamit je zgorel brez vspeha in jezen sem bil, v toliko nevarnost postaviti se, a brez vspeha.

„V jutranjej zori postavim še straže in se vrnem v samostan Duže in tu je bilo ono kar ste čitali uže o razkropljenji jednega oddelka naše vojske. Stvar je bila tako: „Ko jaz ob 10 uri do poludne dospem v samostan, katerega sem bil pred petimi dnevi zapustil z malo četo, s katero sem obkolil prej omenjeno mejno tvrdnjavico Drieno, bila je naša cela vojska pod vodstvom Luka Petkovića in Rade Bajkovića postavljena na cesti, da pričaka turške kolone, ki se vale proti nam. Mislili so naši, da hoče Turek le pomoč donesti obkoljeni Drieni. Jaz splezam na visoko skalo, da si ogledam našo pozicijo; z mano bil je pisatelj L. od „Wien. Tagblatta“, bivši avstrijski častnik. Ko ogledam vse, izpoznam, da so Turki tako v večini, da je propalo naše mesto Duže in da naša vojska ima ali poginiti, ali pa umakniti se. Predružititi nij bilo ničešta, kajti pet glavarjev je bilo okolo mene in vsi nijso sveta vedeli: pred nami Turki, za nami prazen samostan. Mi skupimo četo okolo 30 mož in stojimo na svojem prostoru ter držimo Turke toliko časa, da iznosijo naši vso municijo in vse bolj vredne stvari iz samostana in da se uniči vse, kar nij mogoče bilo odnesti. Potem se 30 nas vratimo v hribe in čakamo večera. Zvečer se vrnemo na pot, ki drži do Dubrovnika. — Na tej najdemo kose one velike naše čete, katera bi bila morala čuvati cesto in katera se je, ko je videla preveliko silo sovražnikov pred soboj, v hribe razkropila. Pod vodstvom Trifka Vukalovića bilo je namreč zbranih 50 vojakov, — vzeli so cesto proti Žubcu — to je kraj, na katerem smo pričakovali največjo pomoč. Jaz sem se vrnil na Dubrovnik z 20 Srbi in družimi. Na meji smo orožje pustili vstajcem, da ga shranijo in da ga nij bilo treba avstrijskim stražam oddati. Ko dospem na cesto, vidim dva jezdeca in izpoznam v njih dva svoja tovariša Kosto de Grujić in z njim še eden drugi. Za njima prideta Ljubobratčič in njegov brat. Poročam jim o propadu samostana, o razkropljenji naše vojske — to je bila tužna ura. Sedeli smo pri samotnem studentu pod oljkami, ter se posvetovali in naklepali kaj sedaj storiti. — Sklenili smo, to se ve, skupiti zopet čete in vrniti se na bojišče. Pri nas je bilo 5 Italijanov, (gari-baldijevski četniki) 2 črnogorca, 1 spljetčan, tako, da nas je bilo 13. Hoteli smo v noči vlaziti zopet v Hercegovino. Kar nam

(Dalje v prilogi.)

doneseta dva naših poročila, da vedo Turki o našem početju, in da nas čakajo, da bi nas vjeli. Odšli smo torej v trdnej noči na drug pot čez Sutorino. — Celo dolgo noč smo hodili in dospeli včeraj zopet mej svoje, prekoračivši mejo in ustavili smo se v... Nadejamo se izdatne pomoči iz Črne gore in konečne zmage naše.

„Još nekaj! Kar vi čitate v novinah „Wiener Tagblatt“ o poslednjih bitkah, je istinito, in kar je pisal dr. Meisner v „Deutsche Zeitung“ je tudi istinito. Kar pa druge novine pišejo, je mnogo izmišljenega ali zlaganega. Če mi bo mogoče, da vam več pišem, radostno storim. Pozdravite mi vse prijatelje ude „Sokola“...“

Za vstaneke dobre vesti iz Bosne! „Obzor“ ima ta-le telegram iz Jasenovca 8. sept.: „Včeraj je jedna cela kompanija turških soldatov, progonjena od pretežne množine vstašev pribežala čez reko Uno z orožjem v roci na našo stran s svojim zapovednikom.“ — Iz Stare Gradiške pak se istemu listu poroča dan prej: „Včeraj je bila v okolici Dubice huda borba. Turkov je mrtvih 15, vstaša dva. Turška konjica je bežala proti Gradiški, ali druga vstaška četa jo je pri Ogorelici v zasedi počakala in 23 konjnikov pobila. V Kozaro-planino prihaja vedno več vstašev. Turci so preplašeni, in strahovite nensmiljenosti počenjajo in mučijo kristijane, ki jim v roke padejo.“ — Ta poročila kažejo, da vstaneke raste tudi v Bosni kljub vsem nemško-turškim vestim.

Srbija morda se vendar ohrabri in v boj stopi. „Vidov dan“ zahteva v uvodnem članku vojno s Turki. Ta članek je velik vtis naredil. Govori se v Beogradu, da srbska vlada samo tako dolgo pasivna ostane, da konzuli svojo konferencijo zvrše. Tudi beogradski „Istok“ pravi, da knez Milan ne bode protiven onemu, kar bode Srbija hotela, ali tudi politični razlogi zahtevajo, da inicijativo v roke vzame narod sam. Dalje čitamo v „Graničaru“: „U unutrašnjosti (Srbije) je strašno narod uzrujan, naročito od kako je stigla vest da su Turci prodrli u Srbiju blizu Užice kod planine Stoca. Odasvud iz Srbije stižu ministru vojnom pitanja, kada će već jednom udariti na Turke. Načelnici okružni neznaju šta da rade i kako će da zauzduju narod, te se svaki čas obraćaju ministru vojnom. Ministar im je odgovorio, da im za kratko vreme i tako rat negine, pa s toga nek se strpe.“ — Na narodu skupštini u Kragujevcu stižu neprestano telegrami sa svijuh strana Srbije, u kojih se pita, kada će skupština oglasiti rat Turskoj. Takovih telegrama ima na skupštini već preko 200, no ni na jedan nemože da se odgovori, jer ni sama skupština ne zna na čemu je.“

V Beograd so prišli trije Bulgari kot poslanci vstajniškega odbora da bi vlado nagovorili naj pomaga. — Poseben poročevalec „Republique Française“ je prišel v Beograd, da Francozom poroča o boji. — Beogradski „Istok“ zveđa da je v Bosni od Nove Varoši do Mokre gore pop Žarko vse vzdignil na upor. — „Wien. Tagbl.“ pozveđa iz Beograda, da je bil tudi pri Rastovaru in Ridjarih boj kjer so vstajniki Turke pretopli in zapodili.

„Glas Crnogorca“ slovesno protestuje proti onim glasom, ki pravijo, da je Črna gora pustila vstaše na cedilu, in obeta delo! „Danas se premiče narod srbski na najvećemu djelu, oslobodjenju svojemu.“ — Isti list pravi, da je vzetje kloštra Duže (o katerem v današnjem broji „Slov. Naroda“ govori dopis Hubmajerjev) — „jedino usvojenje tursko od početka ustanka“.

Zarad bulgarskega vstanka, ki se sedaj razvija, poslano so turške čete v Niš in Vidim, — samo „za vzdrževanje reda“, pravi turška depeša, ki hoče bulgarski vstaneke še tajiti.

Poroča se, da vstaši ne sprejmo posredovanja tujih konzulov aže zato ne, ker bi se obravnave imele vršiti v Mostaru, ki je turška tvrdujava in bi se dogovarjalo pod pritiskom Turškim. Ako hoče diplomacija imeti posredovanje, naj izvoli neutralna tla pri Nevesinji, Stolcu ali v Zubeib, kder bi se mogle obravnave slobodno vršiti. Tudi nema nijednega poročstva, da bi se pogodbe vstašev kedaj uresničile, ker Turčija do sedaj še nikoli nij izpolnila koncesij, katere je dala vstašem pod poročstvom tujih vlad, nego vselej je še huje zatirala „rajo“. Dalje terjajo vstaši, da naj eventualne koncesije izvrše tuji konzuli, ker Turkom po nikakem nij upati.

Da bi osvobojenje juga od Turkov ne bilo težko, kaže sledeči pregled: V evropske Turčiji je pet milijonov pravoslavni kristijanov, 540.000 katolikov, 4 milijone mohamedanov in okolo 300.000 drugovercev. Ali od mohamedanov jih večina nij iz prepričanja koran prevzela, nego iz dobičkarstva, tako da bi po zmenjenj vlad zopet h krščanstvu pristopili ali kakor Srb pravi, vrgli „krist na se a prase preda se“ (prase: ker mohamedani ne smejo jesti prašičjega mesa). Ako se ti nezadovoljni krščani turški s svojimi pomočniki v Rumuniji, Srbiji, Črneji gori in Grškeji (vkup 7 milijonov) zedinijo, jih je 15 milijonov prebivalcev, katerim nasproti je le 2 milijona pravih Turkov. Dolgo vendar ti ne bodo mogli gospodovati. — Kakor srbski list „Oslobodjenje“ preračuna, ne more Turčija v Evropo nič več kot k večjemu 142.558 mož in 270 kanonov redne vojske postaviti.

V Spljetu, 7. sept. [Izv. dop.]

Najzanimivejša novica je ta, katero sem vam uže denes brzojavil, da napove Črna gora, ko se vrne Plamenac iz Beča, Turškeji vojno. To vam poročam iz popolnem zanesljivega vira, in nij verjeti nikakoršnemu dementu. Še v soboto večer je pozval knez Nikola Plamenca k sebi, naj se odpoti precej v Kotor, da ne zamudi parobroda idočega v Prst, in Plamenac je to tudi takoj storil in včeraj je bil tu v Spljetu. V Beču se hoče zadržati nekoliko ur, kajti podpisati će vojno napovedbo gotovo sam, in prihodnji četrtek biti će za gotovo odposlana, do te dobe pak se pripravlja Črna gora na ljuti boj. Vsi momki, stari ali mladi, koji so uže nosili orožje, imajo biti popolnem pripravljeni da na prvi poklic stopijo pred dušmanina. Za zdaj jih više ne more iti nego 20.000, le v posebni sili jih more še kacic 3—4000 oditi v bojno polje. — Vsak momak dobode

8 ok (20 funtov) kruha, dvoje opanke in orožje in — eto ti ga! Prva dva faktorja kruh in opanke sta kriva, da Črna gora ne udari denes. In krajni čas je, da dobode uboga raja izdatne pomoči. Poročila, katera imamo iz privatnih krogov, iz Dubrovnika, so pač žalostna. Po poslednjem boji pri Trebinji in Duži je nekako vse poparjeno in v Dubrovnik prišli vstajci poročajo, da brez izdatne vnanje pomoči nij mogoče dalje držati se.

Pri Duži bili so preveč tepeni, (kakor pravi Hubmajerjevo pismo, ne tolikanj. Ur.) orožja so oteli še dovelj, ali sobojevnikov je ostalo mnogo in kri slavjanska, prelita na slavjanskih tleh više denes više, nego kedaj: bračo pomozte! Pomozte našim sirotam, koji nemajo sedaj nikogar nego vaša dobra slavjanska srca. — Da, uboge sirote so potrebne. V Dubrovniku jih uže nemajo kam devati, tudi cerkve se uže upotrebljejo v ta namen.

Ta smo popolnem preverjeni, da Srbija ne zaostane ni za dan za Črnogoro, in brzojav Zemunski, kojega sem vam tudi denes naznanil, utrjuje naše nade.

Zaničevanje mora čutiti vsak poštenjak za tukajšnje laške „avtonomaše“. — Celi svet, (izvzemši pest bečkih judov in vaših Vestenekov in Spitalerjev,) simpatizira z ubogo rajo, a ne s Turki, a Dalmatince mora prijateljiti hercegovskemu bratu v prvej vrsti. Kajti, ako ima koja zemlja korist iz slobodne Hercegovine in Bosne, prva je Dalmacija. In pravi Dalmatince, videč važnost slobode onih dežel, podpira kolikor mu mogoče brate svoje, le ona italijanska družal imenujoča se „avtonomaška“ in pridevavši si tak rada ime „pravega Dalmatinca“ le ona je proti njemu, le ona psuje in posmehuje se. E pa će doći i za nje dan.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 11. septembra.

Avstrijska vlada je odgovorila na dopis ogerske vlade glede naprave lastne ogerske nacionalne banke. V odgovoru se pojasnujejo še tudi druge strani tega prevažnega vprašanja, razven onih, o katerih se je ogerski finančni minister z zastopniki narodne banke in z avstrijsko vlado do sedaj dogovarjal. Avstrijski finančni minister Depretis omenja v odgovoru uredjenja valute, vkupnega posojila 80 milijonov goldinarjev, in kako se bo plačalo, ter se odločno upira zahtevanju ogerske vlade, da bi se morali prihodnji ogerski bankovci po prisilnej veljavi v Avstriji jemati. Obravnave glede ogerske banke in reviziji colne pogodbe se bodo nadaljevale na Dunaji, in podeta ogerski finančni in trgovinski minister prišla zaradi tega le-sem.

Hrvatski škof **Strossmayer** je 8. t. m. v Djakovu praznoval v prisutnosti množine svečenstva svojo 25letnico z velikim slavljem.

Državni zbor **ogerski** bode svoje delovanje v kratkem končal, zato bodo delegacije sklicane uže 21. septembra. Andrassy pride zaradi tega uže 15. septembra na Dunaj in z njim se vrnejo tudi drugi ministri, ki so bili do sedaj na odpustu. Poslednje dni so se ministri uže posvetovali o tem, kedaj da se skliče državni zbor dunajski in o predlogih, katere bo vlada prinesla v zbor. Najvažnejši bode neki predlog o vredenju civilnega pravnega reda, katerega hoče baje predlagati minister pravosodja takoj v prihodnjem zasedanju.

Vnanje države.

Turška vlada je vrgla poslednje dni mnogo laži-telegramov mej svet, da bi s tem zakrila navarnost, ki jej preti od strani vstajev in Črnogore. Eden teh telegramov poroča celo, da je Server-paša naznanil iz Mostara, da je vstanka uže konec in da posredovanja tujih konzulov celo treba ne bode! A celo „N. Fr. P.“, ki bi v svojem sovarštvu do Slovanov celi vstanek rada v žlici vode vtopila, priznava, da zasedanja vstaši še zmirom vsa važna mesta proti Črnejšgori, kakor Gačko, Gradino Krstac in vse prehode, ki vodijo v Bosno črez Novibazar, ter da so dobro pripravljeni na napad, katerega namerava Derviš paša od Narente črez Popovopolje proti Trebinju in iz Nevesinja črez Gackem proti Nikšiću na črnogorskej meji. Turki bi radi predrl črez Dormitor v dolino Tarena Kolašin in Sjenico, da bi se mogli združiti z onimi vojaki, ki pridejo in Makedonije, ker imajo soteske črez Novibazar vstaši v rokah. Toda predno Turki omenjeno linijo forsirajo, jih bode stalo še mnogo truda in krvi!

Angleži se vedno še prav pošteno obnašajo nasproti jugoslovanskim upornikom. 10. septembra je bil v Londonu tabor (meeting) na korist vstajnikov. Lord Russell, ki ga je sklical, nij bil navzočen zaradi bolezni, vendar je poslal pismo, v katerem izjavlja, da je vse upanje neveljavno in ničevno, da bi Turčija kedaj dobro vladati mogla. Russell želi, naj se neodvisne vlade narede, naj se Tesalija in Albanija kot posebne provincije osnujejo; on izraža veselje, da so se Angleška, Francoska in Italija svetovalstvu pridružile, ki bode izvedel želje prebivalstva. Dobro in pravično vladanje naj se vstašem da, to bi bilo najlepše, kar naj akcija velevlavstij doseže. — Več resolucij je meeting sprejel, katere obetajo vstašem pomoč. — Torej vsi narodi, le Nemci niso za južne svobodoborce, in pa nemškutarji ne.

Francoska vlada je odstavila admiral Roncièresa de la Noury, kateri je v posebnem pisanju zagovarjal monarhijo; postavila je na njegovo mesto admiral Rozea. — To je eden redkih činov, da se francoska vlada pri svojih činovnicah potegne za republiko.

Italijanska „Perseveranza“ pripoveduje, da bode nemški cesar za tri dni v Milano prišel, kjer ga sprejme italijanski kralj z vsemi savojskimi princii.

Dopisi.

Iz Cerknice 8. sept. [Izv. dopis.] Obup nad turško divjostjo potisnil je ubogej slovanskej raji bitko orožje v roke proti svojemuh oholedu sovražniku, da si ohrani krst častni in ali pribori slobodo zlatno, ali vsaj boljše razmere, da jo bode imel Turčin vsaj za ljudi, ker do sedaj jo je štoval le za živino — ali pa izdihne svojo junaško slovansko dušo v svetem boju, ker častnejša je smrt, nego dosedanje življenje. Rožljanje svetlih jataganov, klici vstašev: na pomoč! Tužno jadovanje bežečih otrok, žen in starcev, krik in stok ranjenih razlega se po celem Evropi in posebno toplo odmeva v vsakem slovanskem srcu. Njihov boj je zlasti boj Jugoslovancov in z zmago žari se nam jutranje solnce zlate prihodnosti.

Sveta dolžnost torej vsakega je, da priskoči na pomoč, ker vstašem skoraj, kaj bi drugače rekel vsega manjka, le poguma ne. Z veseljem morem pa konstatirati, da po vsej Sloveniji je le glas: Pomagaj hitro vsak po svojih močeh! In tudi v Cerknici se marljivo pobira podpora. Ljudstvo je tega navdušeno. Vsak daruje rad, kolikor mu je

mogoče in kakor se kaže nabirek ne bode ravno prav majhen za Cerknico. In tako naprej! Kažimo vedno svoje slovansko srce, ne pozabimo nikdar, da Cerknica nij bila nič drugačna nego slovanska, in podvžigajmo tudi druge, da bi delali na to, da se po vseh slovanskih pokrajinah ustanove odbori, ki eminentno zastopajo humaniteto in za nas črez vse važno jugoslovansko idejo.

Tako pridemo gotovo do zaželenega konca, ako drug drugemu roko podajamo in v sili priskočimo si na pomoč. Kdaj pa je bilo bolj pomoči treba, kakor sedaj? Sedaj se vidi, da Jugoslovani imajo upanje, imajo prihodnost, katero si priboriti je njegova dolžnost.

Pomislite pa Slovenci, da boj se bide proti ravno tistemu Turku, proti kateremu so naši praočeti stali na straži nad 200 let, ki se pa nij nič poboljšal; ampak ostal je stari. Nas so rešili turškega robstva, a naši jugoslovanski bratje ječe pod turškim jarmom uže več stoletij, ter kličejo po svobodi, po omiki. Toda zastoj! Začeti so morali sami boj za življenje in smrt. Kako kruto se pa obnaša Turk proti kristijanom, se vsak dan lahko sliši. Pa čemu vse to pripovedovati? Vprašajte Slovenci svoje še sedaj stoječe tabore, čemu so bili zidani, čemu so tukaj? Poglejte svoje s temnim zidovjem oklopljene cerkve; govore naj vam vrhovi hribov in gora, kolikokrat so na njih plamteli velikanski kresi v znamenje, da naj hujši sovražnik krščanstva se bliža; povedo naj vam reke in potoki, kolikrat je tekla kri slovanskih otrok in žen, prelita po turških mečih zmešana z njih vodo; berite napise, ki kažejo, kolikokrat so prihruli divji Turki na slovanska tla, ter požigali, ropali in morili. Oglasi se pred vsem pa ti Kliona ponosna grekinja, ter povej ti nezmotljiva, koliko nesreče za celo Evropo, posebno pa Slovanom je učinil divji Tartar — mrhovina — okrožena z omiko.

To je sovražnik, zoper kojega se bidejo in vsak pošten človek je z njimi. Tedaj na delo povsod!

Iz Trsta 7. septembra. [Izv. dopis.] (Odbor za podporo pribeglih kristjanov iz Bosne in Hercegovine). — Italijanski list današnji „Cittadino“ priobčuje sledeči oklic:

„Ker smo dobili privoljenje, združili smo se in ustanovili odbor v podporo pribeglih bosenskih in hercegovinskih kristjanov, kateri so zapustili, svojo domovino ter iščejo prebivališča na meji avstrijske monarhije.“

Nesrečni čin v jugu zbuja v nas zaupanje obrniti se s prošnjo do vseh brez razločka narodnosti in vere, da nas podpirajo v tem teškem in svetnem podvzetju.

Več tisoč jih je, večidel starčki, žene in otroci ki so čisto brez vsega imetja, kateri prosijo gostoljubnosti in usmiljenja pri avstrijskih narodih.

V podporo snujejo se uže po vsej Avstriji odbori.

Tudi mesto Trst, znano po svojej dobrodelnosti, nij moglo izostati, in kdor ve, kako se tukaj nesreče čutijo, ki glavni del človeštva zanimajo upa in je še več zagotovljen, da človekoljubnost mestijanov in prebivalstva tržaške okolice ne bode manjša v tem usmiljenju vrednem trenutju.

Vse bode v korist nesrečnim, vsak majhen pripomoček jim bode v tej veliki potrebi

drag. In onim ki se bojnejo in žrtvujejo za domovino, in vero, bode lažje umreti, videčim, da bodo njih dragi ostali naši usmiljenja pri izobraženem svetu.

Odbor bode denes pričesni sprejemal vsak dar, bode katerej reči s pridržkom prisvojiti si vseh sredstev da kolikor hitro mogoče svoj cilj dosežemo.

Franc Kalister, Velimir G. Lombardić, Baltazar Mimbelli, Ivan Mičič, Ivan Milović, Fausto dr. Nakić-Vojnović, Franc Andrej Pleše, Ivan vitez Vučetić pl. Bieliz.

Iz Krškega na Dolenjskem 8. sept. [Izv. dop.] Pri nas je zdaj vse živó, ker se vrše volitve župana pa srenjskega zastopa za občino Krško. Dolgo smo čakali, pa smo vendar pričakali! Dolgo, ako se pomisli, da je dosedanji župan gospod Gross uže osemnajst let zasedal stol krškega županstva. Želje, da stopi z njega, so se slišale uže zdavnaj, a mož se ga je držal, kakor bi ga bil od ranjkega očeta podedoval. Toda, akoprem postava terja, da se župan voli vsako tretje leto, se vendar od l. 1866 nij razpisala nobena nova volitev; stari župan se je vedel s pomočjo nekaterih birokratov tako dobro balansirati, da je odslužil čas šestoro županov. No, če nihče ne, zasluži gotovo oča Gross, da uživa sad 18 letnega truda ter da prepusti ta posel komu drugemu, ki ga bode boljše oskrboval, kakor on, ki je iz šole „riba-fisch, miza-tisch,“ navajen, uklanjati se vsemu, kar je ces. kralj. ter plesati po volji birokratičnih nemčurjev, ne meneč se dosti za to, kaj je za srenjo denes dobro, kaj ne. Ker je bil g. Gross celih 18 let intabuliran na županski stol, se kar trgajo za to mesto, dasiravno nemajo pojma, kaj mora župan biti za srenjo. No, mi sicer nikomur te velikanske česti ne zavidamo, a želeli bi, da bi Krščani z Grossovim naslednikom ravno toliko potrpežljivosti imeli, kakor so jo z njim, ki je 2. t. m. pri volitvi odbornikov v tretji volitveni razred dal c. kr. komisarju pl. dr. Rillingu brati občinski zakon od §. 9—11; interpeliran, da mora župan voditi volitev, prosil je gospod Gross, naj ga od tega posla odstavijo, obstajaje, da ne zna čitati. Gosp. pl. dr. Rilling pa je čital slovanski za moža ki je bil osemnajst let figurant na županskem tronu, akoravno postav niti čitati ne zna.

Volitve v III. razredu so se vršile v ponedeljek 2. t. m. ter so bili izvoljeni v tem razredu za odbornike: gg. državni poslanec Viljem Pfeifer v Krškem 41 glasov; Ivan Kapler od sv. Duha 36 gl., Jože Pirc z Nove gore 27 gl., Fr. Pavlin s Pijavškega 23 gl., Ant. Urbančič iz Velike vasi 17 gl., Iv. Rumpret iz Krškega 17 gl., Nečemu iz Velike vasi 16 gl. Za namestnike pa: gg. Iv. Dinec iz Senuš 11 glasov, Ant. Rupert iz Krškega 10 glasov, Ant. Lavrinšek, trgovec iz Krškega 8 glasov, Jož. Voglav iz Selc 8 glasov.

Čujem, da se tudi še na 16 drugih krajih vrše volitve novega župana, pa da se kmetje v obilnem številu zbirajo na volišči. Tako postavim so v Kostanjevici dali prvemu odborniku 62 glasov, kar je veliko. Da bi le kmetje volili može za župane, ki so značajni, inteligentni pa neodvisni, ki si upajo blagor srenje povsodi in proti vsakemu zastopati. Kmete pak, ki se indiferentno vedejo proti volitvam, naj poduče domoljubni duhovniki in učitelji, da ne bodo v zastope

prišli samo taki kimovci, ki se vsakega c. kr. uradnika bojé kakor hudič križa. (Prosimo, naj nam rodoljubi poročajo o enakih volitvah. Ured.)

Iz Celja 9. sept. [Izv. dop.] Kakor znano, je prenemški državni poslanec dr. Foregger véera j v Celji debatiral. Zbrala se je bila okolo osmih zvečer pri „zlatem levu“ precej obilna številka njegovih volilcev, mej katerimi so se nahajali tudi Laščani in Žavčani. Foregger prične s tem, da je dosedanje njegovo delovanje po časopisih itak uže znano, in mu dalje govoriti o tem nij več treba. Hoče le razložiti, kaj se še v bodočnosti storiti more; torej govori o prevelikej vojski previsokem vsestranskem davku in obrtniji — kaj se naj proti temu zgodi, nij razjasnil; išče zdaj nekaj v Angliji, na Ruskem, Nemškem in Ogerskem, pa česar, to nij dopovedal. Nazadnje „noch einen Blick auf unsere Nachbarn und die rauchenden Blockhäuser auf der Balkanhalbinsel“. Blebetal je ta Švab o tem, da nij treba pozornosti obračati na „nekultivirani“ ljud, ne nabirati milodarov in poudarjal, da je še doma (daheim!) dosti za kultiviranje storiti treba. (Gotovo je mislil na sebe samega in večino nemških poslušalcev). On torej v državnem zboru ne bo za slovanske „Stammbrüder“ (sic!) nič storil.

Za njim poprime znani naš mestni župan dr. Neckerman besedo. On razklada, da bi se namesto brambovstva, ki deželo toliko stane, rajše vpeljala državljanska milica, (Bürgermilitz). Vsak državljan bi gotovo hrabro in z veseljem bojeval se za svojo domovino, kakor so to storili Švicarji in Amerikanci v boji za slobodo (celjski filistri kličejo: richtig! bravo!) Tudi imamo tri vojne ministre kojih ne potrebujemo, in zveza z Ogrmom katera Cislajtanijo preveč tlači, naj se raztrga (zopet kliči: bravo!) Interpeliral je v tem smislu torej Foreggerja, kateri mu je prav obširno in mastno pa čisto prazno odgovoril ne belo ne črno.

Zadnjič se oglasi modri usnjarski mojster Ant. Lassnig. „Gospoda moja, teško je biti državni poslanec; veliko se terja od njega, mnogo ima skrbi . . . in kakor smo denes slišali, je gosp. dr. Foregger, vrli naš poslanec, svoj nalog izvrstno rešil (sic!) Izjavimo mu torej tudi popolno zadovoljnost (kliči bravo!) Foregger, ki se po blamaži v Laškem trgu take slave nij nadjal, poprime ves židane volje še enkrat besedo; močno pohvali svoje preteklo delovanje in obljubi, da hoče kakor do sedaj tako tudi za naprej marljivo delati v državnem zboru za „občni blagor“, in zaupanje ki se v njega stavi popolnoma opravičiti. (kliči bravo!)

Foreggerja, ki je črez 2 uri brez vse logike in v debelih sesuknih frazah govoril, nij v Celji niti deset poslušalcev razumelo, in gotovo da tudi nobeden od teh, v njegovom govoru niti zrnca najti nij mogel, ki bi bilo le imena vredno; vendar se pred Celjani blamirati nij mogel, ker ti so navajeni še čisto drugih blamaž. S tem pa so nam zopet podarili dokaz svoje slabe izobraženosti. V Laškem in v Konjicah so klepetajo Foreggerja in njegovo puhloglavje vsaj uže izpoznali, le Celjani hodijo še za ultranemško zastavo po suhem in po blati.

Domače stvari.

— (Včerajšnji „Slovenski Narod“) je bil zopet **konfisciran** in sicer zarad uvodnega članka: „Borba Jugoslovanstva.“ — Nekonfiscirane oddelke smo denes ponatisnili, zatorej so vesti in telegrami za en dan zakasneli. Sicer smo dali prilogo.

— (Za sirote hercegovinske in bosenske) je sedaj dovoljeno pobiranje. Naj torej precej vsa društva mala in velika po Sloveniji napravijo besede, koncerte, tombole z vstopnino; dalje naj povsod skupaj sedeči prijatelji mej soboj male zbirke napravljajo in ali nam ali naravnost odboru pošljejo.

— († Lovro Pintar.) Iz Tupalič se nam piše 10. septembra: Ravnokar je umrl gosp. Lovro Pintar, bivši župnik na Brezovici in bivši deželni in državni poslanec. Vrlemu narodnjaku in poštenjaku naj se ohrani hvaležen spomin.

— (V Kranji) se začne denes 12. septembra pri Jalenu — kakor se nam telefonično poroča — keglanje na dobitke na korist sirot pribeglih iz Hercegovine in Bosne. — Naj se to tudi po družih kegljiščih na Slovenskem posnemlje.

— (Nunske dekliške šole) v Ljubljani se prične 16. t. m. Zapisovanje je 13., 14. in 15.

— (Narodna čitalnica Zagorska na Notranjskem) napravi v nedeljo, t. j. 12. septembra po polu dne ob 5. uri tombo. Čisti donesek je namenjen na korist stradalajočim Hercegovincem. K tej veselici so uljudno povabljeni vsi udje in drugi rodoljubi.

— (Nesreča.) Iz Krškega se nam piše 7. t. m.: Denes je padel tukaj iz prvega nadstrodja neke hiše 14 letni fant italijanskega zidarskega mojstra Petra, ter se jako poškodoval. Vendar je upati, da ostane pri življenji.

— (Roparsk napad.) Piše se nam od sv. Duha pri Krškem 5. t. m.: Denes je šel pošten kmetovalec France Petrič iz Rake, kjer je imel kupčijo, proti domu. Na Raki je menjal petdesetak. To so nekateri ljudje videli ali zvedeli. Komaj je bil Petrič četrte ure od Rake, napade ga nekaj fantinov, ter ga poderó na tla. Začno mu potem iskati po žepih, a on jim da sam listnico, rekoč: „Tukaj-le imate, več nemam“. V listnici je bil pa samo en goldinarski bankovec. Lupeži misleči, da je petdesetak notri, zbeže urno. Mož pa, akoravno zelo stopen, vstane. Reč je potem takoj naznanil sodniji, ki zdaj išče roparjev.

— (Osem romarjev) in romaric, ki so šli v torek iz Istre čez Učko goro na Trsat, je bilo od 12 tolovajev strahovito oropanih vsega denarja, kinča, celo obleka je bila z njih trgana, poroča „Danica“.

— (Od Borovnice) se nam poroča 9. sept.: Pretečeni teden je neki posestnik iz Dol zagrabil na močvirju planinskega orla, v tem hipu, ko se je hotel kviško dvigniti. Razprostene peruti merile so 6 čevljev in 8 palcev. Ponese ga domu, a pogine mu uže tretji dan.

Razne vesti.

* (Premembe pri vojni postavi. (Wehrgesetz). Vsled povelja državnega

ministerstva od 24. avgusta 1875 se bode pogojno zagotovljenje z enoletno prostovoljno službo v vojni združenih pravic v prihodnje le slušateljem poslednjih dveh razredov gimnazije ali realke dovolilo. Tudi se bode polajšanje enoletne službe v prihodnje le onim učencem v smislu vojne postave enakopravnih strokovnih učilnic dovolilo, ki so pred vstopom vsaj nižjo gimnazijo ali realko z dobrim vspehom dovršili. Dalje se bode v prihodnje odlog za nastop vojaške službe naj dalje le do 1. oktobra tistega leta dovolil, v katerem enoletni prostovoljec stopi v 25. leto svoje starosti.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov po izvrstni

Revalessière du Barry

v Londonu.

28 let uže je nij bolezn, ki bi jo ne bila ozdravila ta prijetna zdravilna hrana, pri odraslih in otrocih brez medicinske in stroškov; zdravi vse bolezni v želodcu, na živcih, dalje prsne, i na jetrah; žleze i naduho, bolečine v ledvicah, jetiko, kašelj, neprebravljene, zaprtje, prehlajenje, nespanje, slabosti, zlato tilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavje, silenje krvi v glavo, tumenje v ušesih, slabosti in blevanje pri nosečih, ožnost, diabet, trganje, shujšanje, bledico in prehlajenje; posebno se priporoča za dojenice in je boljše, nego dojnično mleko. — Izkaz iz mej 80.000 sprideval zdravih, brez vsake medicine, mej njimi spridevala profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Beneka, pravega profesorja medicine na vseučilišču v Mariboru, zdravilnega svetnika Dr. Angelsteina, Dr. Shorelanda, Dr. Campbella, prof. Dr. Dédé, Dr. Uré, grofinje Castlestuart, Markize de Brehan a mnogo družih imenitnih oseb, se razpošiljava na posebno zahtevanje zastoj.

Kratki izkaz iz 80.000 spridevalov.

Spridevalo zdravilnega svetnika Dr. Wurzerja,

Bonn, 10. jul. 1852.

Revalessière Du Barry v mnogih slučajih nagradi vsa zdravila. Posebno koristna je pri dristi in grizi, dalje pri sesalnih in obistnih boleznih, a t. d. pri kamnju, pri prisadljivem a bolehnem draženju v sečni cevi, zaprtji, pri bolehnem bodejni v obistih in mehurji, trganje v mehurji i. t. d. — Najbolje in in neprecenljivo sredstvo ne samo pri vratnih in prsni boleznih, ampak tudi pri pljučnici in sušenju v grlu. (L. S.) Rud. Wurzer, zdravilni svetovalec in člen mnogo učenih družtev.

Winchester, Angleško, 3. decembra 1842.

Vaša izvrstna Revalessière je ozdravila večletne i nevarnostne prikazni, trebušnih bolezni, zaprtja, bolne čutnice in vodenico. Prepričal sem se sam gledé vašega zdravila, ter vas toplo vsakemu priporočam.

James Shoreland, ranocelnik, 96. polka.

Izkušnja tajnega sanitetnega svetovaleca gosp.

Dr. Angelsteina.

Berolin, 6. maja 1856.

Ponavljaje izrekam gledé Revalessière du Barry vsestransko, najbolje spridevalo.

Dr. Angelstein, tajni sanit. svetovalec.

Montona, Istra.

Učinki Revalessière du Barry so izvrstni.

Ferd. Clausberger, c. kr. okr. zdravnik.

Spridevalo št. 76.921.

Obergimpenn, (Badensko), 22. aprila 1872.

Moj patient, ki je uže bolehal 8 tednov za strašnimi bolečinami vnetic jeter, ter ničesar použiti nij mogel, je vsled rabe Vaše Revalessière du Barry popolnoma zdrav.

Viljem Burkart, ranocelnik.

Št. 80.416. Gosp. F. V. Beneka, pravi profesor medicine na vseučilišču v Mariboru (Nemčija), piše v „Berliner Klinische Wochenschrift“ od 3. aprila 1872 to le: „Nikdar ne zabim, da je ozdravila enega mojih otrok le takozvana „Revalenta Arabica“ (Revalessière). Dete je v 4. mesecu vedno več in več hujšalo, ter vedno bljuvalo, kar vsa zdravila nijso bila v stanu odpraviti; toda Revalessière ga je ozdravila popolnoma v 6 tednih.

Št. 79.810. Gospo vdovo Klemmovo, Düsseldorf, na dolgoletnem bolehanji glave in davljenji.

Št. 64.210. Markizo de Brehan, boleha je sedem let, na nespanji, treslici na vseh udih, shujšanji in hipohondriji.

Št. 65.715. Gospodični de Montlouis na neprebavljenji, nespanji in hujšanji.

Št. 75.970. Gospoda Gabriela Tešnerja, slušateljja višje javne trgovinske akademije dunajske, na skoro breznađejni prsni bolečini in pretresu čutnic.

Št. 75.877. Flor. Köllerja, c. kr. vojašk. oskrbnika, Veliki Varaždin, na pljučnem kašlju in bolehanji dušnika, omotici i tiščanji v prsih.

Revalessière je 4krat tečnejša, nego meso, ter se pri odraslih in otrocih prihrani 50krat več na ceni, gledé hrane.

V plehaštih pušicah po pol funta 1 gold. 50 kr., 2 funta 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold., — Revalessière-Biscuiten v pušicah a 2 gold. 50 kr. a 4 gold. 50 kr. — Revalessière-Chocolatée v prahu a v ploščicah a 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold., za 288 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold. — Prodaje: Barry du Barry & Comp. na Du-

naji, Wallfischgasse št. 8, v Ljubljani Ed
Mahr, J. Svoboda, lekar pri „zlatem orlu“,
v Gradcu bratje Oberanzmeyer, v In-
bruku Diechtl & Frank, v Celovcu P. Birn-
bacher, v Lenui Ludwig Müller, v Mariboru
M. Merič, v Meranu J. B. Stockhausen, v
Zagrebu v lekarnici usmiljenih sester, v Čer-
novicah pri N. Snirhu, v Oseku pri Jul. Da-
vidu, lekarju, v Gradcu pri bratih Oberranz-
meyer, v Temešvaru pri Jos. v. Papu, mestnemu
lekarju, pri C. M. Jahnerju, lekarju, v Varaz-
dinu pri lekarju dr. A. Halterju, kakor v vseh
mestih pri dobrih lekarjih in specerijakih trgovcih;
tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštah
nakaznicah ali povzetjih. (219)

Dunajska borza 11. septembra.

(Izvirno telegrafsko poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih . . . 70 gld. 40	kr.
Enotni drž. dolg v srebru . . . 73	75
1860 drž. posojilo . . . 112	40
Akcije narodne banke . . . 932	—
Kreditne akcije . . . 210	90
London . . . 111	80
Napol. . . 8	91 1/2
C. k. cekini . . . 5	31
Srebro . . . 101	80

Učiteljske službe

na narodnih šolah v Št. Martinu in
Ksaverjah pri Gornjem gradu, prva
se služnino III., druga se služnino IV. raz-
reda in prostim stanovanjem, se razpisujeta.

Prositelji, zmožni slovenskega in nem-
škega jezika v govoru in pisavi, imajo svoje
dokumentirane prošnje pōtom predstavljene
šolske gospodske vpsolati dotičnim krajnim
šolskim svetovalstvom do 20. septembra t. l.

Okrajni šolski svet Gornjegradski,
dné 27. avgusta 1875.

(299—3)

Predsednik: Haas l. r.

Vabilo.

Denes nedeljo 12. septembra
bode

v čitalnični restavraciji

Koncert

c. kr. vojaške godbe.

Začetek ob 8. uri.

Za dobro pijačo, okusne jedi in hitro postrežbo
bode skrbel, in se priporoča

(306)

Ivan Tanko,
gostilničar.

Umrli v Ljubljani

od 8. do 9. septembra:

Herm. Jama, hči finančnega svet., 26 l., utopila. — Ana Škof, delavka,
31 l., na kronični pljučnici. — Z. Lampel, dete delavca, 5 l., na vnetji možgan.

Tuji.

9. septembra:

Evropa: Lužar iz Dunaja. — Liso iz Gorice. — Lenk iz Pulja. — pl.
Karabec iz Dunaja. — Turk iz Gorice.

Pri stena: Blau iz Kaniže. — Ogrinec iz Planine. — Fero iz Trsta. —
Ribono iz Dunaja. — Kos iz Sele. — Komar iz Dunaja.

Za saisono!

Vedno velika in bogata
zaloga volnatega blaga
za obleke, Rips, Lustre,
Diagonal- in blago za
plaide, stanovitne barve
Kosmanoser-berkal, mo-
derna barhenta za obla-
čila, vrvičasti in piket-
barhent.

Najnovejši:
Kniker boker in tartif nopé.

27 kr.

Žametasti in svilnati traki,
široke preproge (tepihe),
3/4 in 3/4 šir. laneno, prejno
in usnjato platno, 3/8, 3/4 in
3/4 šifon, lanene-damast-
brisavke, servijete, atlas-
gradi, sedne, mrežne in
mušelinaste pregrinjala,
oksford za srajce in drugo
manufakturno blago.

Laneno in moderno blago,

garantira za dobro in stanovitno blago,
vse doma izdelano.

Naslov: Fabrikna zaloga in glavna zaloga blaga
prve združene gorske tkalske konsorciije fabrikantov,
Dunaj, Mariahilferstrasse 72,

Pošiljatve vrše se brzo proti poštnemu povzetju.
Izgledi zastoj in frankirani.

(301—1)

Izdatelj in urednik Josip Jurčič.

Br. 108.

Natječaj.

Na velikoj gradskoj realci u Oseku
u Slavoniji traže se uslied dozvole vis.
kr. zem. vlade, odiel za bog. i nastavu, br.
3565 za buduću školsku godinu 1875/6 četiri
namjesna učitelja i to:

1. za matematiku i prirodopis;
2. za opisno mjerstvo i matematiku;
3. za hrvatski jezik;
4. za zemljopis i poviest.

S ovimi mjesti skupčana je godišnja
nagrada od 600 for. a. v. Tko jedno od
ovih mjestah postiči želi, neka se čim prije
molbenicom obrati na podpisano ravnateljstvo
realke. Po okolnostih uzeti će se i onakov
molitelj, koji neima propisanoga trogodišta
tehničkoga ili sveučilišnoga.

U Oseku, 7. rujna 1875.

Josip Vitanović,
ravnatelj.

(304—2)

Mjilo iz olja solnčnih rož,

1 kos za 50 kr.

je zadosti, da se vse pege odpravijo.

Eno samo enkratno umivanje z mojim
mjilom iz olja solnčnih rož na-
pravi, da se trda, razpočena koža takoj izpremeni
v nježno, mehko in vojno. Duh prekosi vse in-
dijske blagodišave. Dela jo (292—3)

Ferdinand Fritsch,

Dunaj, I. okraj, Schulerstrasse št. 20,
Fabrikant kemično-tehničnih posebnostij.
Glavna zaloga
pri g. Anton Krisperju v Ljubljani.

Prava čebulja za brado,

katere učinek se garantira, pospešuje rast brade ne-
verjetno hitro, tako, da dobé v kratkem času celó
16 letni mladeniči polno in veliko brado, kar potr-
juje na tisoče spričevalov.

Vaše blagorodje!

Veseli me, da morem Vam poročati o meni
poslanej čebulji za brado, ki je res dobro sredstvo.
Malo časa je, kar jo rabim ali zadostovala je, da
sem dobil veliko brado. Za znanca moje potrebujem
še dalje dva paketa, katera mi blagovolite poslati
po pošti.

S odličnim spoštovanjem

K. Lindhardt.

Linc, 25. junija 1872.

Vaše blagorodje!

Blagovolite mi poslati po poštnem povzetju
1 paket čebulje za brado. Isto so mi prijatelji pri-

poročali, da je izvrstno sredstvo za bradno rast.
Prosim Vas torej, da mi jo kmalu pošljete.

Opava, 5. decembra 1871.

Ant. Toman, gozdarski adjunkt.

Cena 1 paketa z priloženim navodom 2 gld. 10 kr.
Po pošti 10 kr. več.

Skladišče ima na Dunaji: g. Filip Neustein,
lekar I. Plankengasse. V Gradcu: g. H. Kiel-
hauser, Sporgasse 3. (242—8)

Lekarna Piccoli.

„K angelju“
v Ljubljani.

Aparati za samo-briganje,
pasovi za počene, uretralne in
maternične brizge.

Anaterinova ustna voda in zobni

prašek. Boljši, nego vsaka druga zobna voda
in zobni prašek, pravo sredstvo zoper zoboból
in ustne bolezni, zoper gnjilobo in majanje zob,
zoper differitis ali vnetico grla in skorbut,
prijetnega duha in okusa, krepi dalje zobno
meso, in je sploh neprimerljivo sredstvo za či-
stenje zob. Kedor ga enkrat poskusi, dal mu
bode gotovo prednost, vzlic vsim enakim izdel-
kom. 1 steklenica 60 kr., 1 škatlja 40 kr.

Esprit de Cologne triple surfins
de Paris, 1 flacon 20 kr.

Esprit dto. de Reseda flacon 1 gld.

Esprit dto. de Ylang-Ylang
flacon 1 gold.

Elikzir iz Kine in Koke. Najboljši do
sedaj znani želodečni likér. Pospešuje cirku-
lacijo in prebavljenje, ter različne organe in
ude z nova okrepi in oživi. 1 steklenica 80 kr.

Franz-ove esence za življenje. Gotovo
in skušeno sredstvo proti večini boleznij. Ve-
lika poraba je najboljše spričevalo. Vsaka go-
spodinja bode tako zdravilo pri hiši imela.
Cena steklenice z navodom, kako se rabi 10 kr.

Glycerin-Crème. je posebno izborno sred-
stvo zoper razpokane ustnice in kožo na rokah.
1 flacon 30 kr.

Lancaster-lilijna voda. Toaletni zaklad.
Specijalno, da se ohrani koža krasna, nježna
in mehka, se jej daje prednost pred vsemi
umivalnimi vodami, lepoticjem in lepoticnim
sredstvom, katera so često škodljiva. 1 stekle-
nica 1 gold. (132—99)

Naročila se izvršujejo vračajo-
čoj se pošto proti poštnemu povzetju.

Berite, saj nič ne stane!

Sedemnajstega septembra t. l.

bode v

Nabrežini somenj,

s krojnim blagom, jestvinami, sadjem, vinskim posodjem, lesom.
Kranjci osobito se ne bodo kesali, ako pripeljejo ta dan dosti lesa
sem. Zraven je tudi živi somenj z živino. Ker je bil ta
somenj zmirom živahen, nadeja se, da pride dosti prodajalcev in
kupovalcev v Nabrežino, ki jih vesela in odkritosrečno sprejme.

Nabrežinsko županstvo, 8. septembra 1875.

(303—2)

Janez Caharija, župan.

Gospodje p. n. gospodarji

opozorijo se prijazno na

žito čistenji stroj (mašino)

Lhuiller-a Trieur,

kateri je sedaj na graščini v Fuzinalh. Odstrani se lahko popolnem
kokalj, graborica ali pahovka in pridobi iz slabega žita najboljša
semena. — Čistenje za en mernik velja 10 kr. (305—1)

Las-nina in tisk „Narodne tiskarne“.